

Література:

1. Vanterpool V. A Critical Look at Achieving Quality in Legislation. *European Journal of Law Reform*. 2007. № 9. P. 167-204.
2. Калинюк С. С. Термінологічно-понятійний апарат законодавства держави: міжнародний та національний аспект. Електронне наукове видання Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 03/53. С. 296-300.
3. Клочко М. І. Юридична термінологія: поняття, особливості. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2009. Випуск 18. С. 149. 148-154.
4. Скакун О. Ф. Актуальні питання термінології законодавства. *Методологічні проблеми правової науки: матеріали міжн. наук. конф. Харків*. 2003. С. 102–105.
5. Шеремета Н. Правнича термінологія української мови та процесу творення. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2013. № 765. С. 120-123.
6. Котова Л. В. Петрушков С. С. Техніко-юридичні помилки у нормативно-правових актах України. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2021. № 2 (42). С. 98–108.
7. *Юридична енциклопедія: в 6 т. Редкол. Ю. С. Шемшученко [відп. ред.] та ін. К.: Українська енциклопедія, 2008. Т. 6. 750 с.*

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-462-0-18>

ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ ЩОДО ЗАСУДЖЕНИХ В УКРАЇНІ

Гнатчук Алла Юріївна

*аспірантка кафедри кримінального права та процесу
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
м. Хмельницький, Україна*

Сучасна динаміка соціально-політичних, правових, економічних та інших змін, що відбулися в Україні за десять останніх років, правовий режим воєнного стану, російсько-Українська війна, обумовлює необхідність проведення глибокого аналізу стану явищ і процесів, які мають місце в органах і установах виконання покарань Державної кримінально-виконавчої служби України (далі ДКВС України).

Враховуючи, що ДКВС України є специфічною державною структурою, в якій сучасні реформи в органах і установах виконання покарань мають носити системний, комплексний характер і від їх

результату залежить доля кожної людини, яка вчинила кримінальне правопорушення, отримала за це вирок суду і відбуває відповідне покарання.

Тому розв'язання правових та організаційних підходів до виконання судових рішень щодо засуджених в місцях несвободи ДКВС України є однією з основних завдань цих перетворень. Важливим завданням правової науки, правотворчості та правоохоронної діяльності в контексті визначеної проблеми є створення гарантій збалансованого співвідношення інтересів засудженого і персоналу місць несвободи ДКВС України з метою соціальної корекції засуджених шляхом соціалізації, ресоціалізації та реінтеграції.

З цього приводу слушною є позиція українського ученого І.Г. Богатирьова про те, що соціальна корекція засуджених в місцях несвободи ДКВС України – це професійна діяльність персоналу ДКВС України щодо відновлення у засуджених під час відбування покарання соціального статусу, котрий має відповідати прийнятним у суспільстві моделям і стандартам поведінки [1, с. 127].

Поділяючи думки вищевказаного вченого ми вважаємо, що зазначена проблема є досить актуальною і її важливість полягає в тому, що на будь-якому етапі функціонування системи правового та організаційного забезпечення виконання судових рішень щодо засуджених в місцях несвободи ДКВС України необхідно знати стан і тенденції її розвитку, перспективи, шляхи та методи реалізації нормативно-визначених цілей і завдань.

Як відомо, з моменту набуття Україною незалежності розв'язання проблеми виконання-відбування засудженими у місцях несвободи ДКВС України покарань за вчинене кримінальне правопорушення стала однією з найважливіших державних завдань, від успішного вирішення якого суттєво залежать усі питання розвитку суспільства. Це завдання має здійснюватися на науковій основі, мати своє методологічне підґрунтя і є однією з важливих складових державної політики у сфері виконання покарань і пробації.

В основі зазначеного напрямку державної політики є усвідомлення цілей покарання та належного виконання персоналом місць несвободи ДКВС України судових рішень щодо засуджених в Україні. Від їх розуміння на рівні правотворчості, нормативно-правового регулювання, праворозуміння та правозастосування у конкретній країні, в певну історичну добу, залежало розв'язання вище вказаних проблем.

До речі, за свідченням історичного досвіду процес суспільного визнання цілей покарання та виконання судових рішень щодо засуджених в Україні завжди відбувався на тлі культурно-історичних

умов певного суспільства, залежно від місця і ролі інтересів загалу, суспільних та особистісних цінностей.

Безсумнівно, що для повного і всебічного розуміння логіки та механізму реалізації сучасної державної політики України у сфері виконання покарань і пробації, проблема правових та організаційних засад виконання судових рішень щодо засуджених в Україні має свої історичні похідні.

Як зауважував у свій час, український дослідник Г.О. Радів «...Вижити наодинці система не зможе. Суспільство повинно розділити відповідальність за її майбутнє, воно повинно знайти ресурси, щоб допомогти у реформуванні системи. Не розділивши із суспільством відповідальності, не перекидавши частини її на його плечі, ми просто зламаємось під тиском обставин» [2, с. 28].

Отже, в силу історичних обставин дослідження у зазначеній галузі, практика діяльності органів і установ виконання покарань розташованих на території України довгий час вивчалися у межах російської доби. І тільки ставши на шлях незалежності ми можемо засвідчити про те, що проблема правових та організаційних засад виконання судових рішень щодо засуджених в Україні стала предметом дослідження українських учених у галузі кримінального, кримінально-виконавчого права.

На підставі проведеного наукового аналізу кримінально-виконавчих засад виконання судових рішень щодо засуджених в Україні пропонуються наступні висновки:

– по-перше, з огляду на реформування (розвиток) пенітенціарної системи України доведено, що виконання судових рішень щодо засуджених в Україні згідно із стратегією до 2026 року, не є оптимістичною, оскільки практична їх реалізація органами і установами виконання покарань ДКВС України потребує не тільки наукового супроводу, а і законодавчого удосконалення;

– по-друге, оновлення нормативно-правової бази кримінально-виконавчих засад виконання судових рішень щодо засуджених в Україні має забезпечитись через прийняття Закону України Про пенітенціарну систему і Пенітенціарного кодексу України;

– по-третє, пропонується доповнити ст. 82 Кримінального кодексу України положенням щодо можливої заміни покарання у виді довічного позбавлення волі більш м'яким покаранням після відбуття засудженим не менше десяти років призначеного судом покарання.

Література:

1. Богатирьов І.Г. Пенітенціарна система України у ХХІ столітті: теоретико-правові та кримінально-виконавчі проблеми Київ : ВД «Дакор», 2025. – 247 с. С. 127.

2. Радов Г. Персонал и взаимодействие тюрьмы и общества. *Тюрьма и общество*: материалы семинара для персонала учреждений по исполнению наказаний Донецкой области. Донецк: Донецкий Мемориал, 2000. – С. 14–28., с. 28.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-462-0-19>

«НОРМАЛІЗАЦІЯ» СПІЛЬНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ТА БЕЗПЕКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

Давиденко Олександр Ігорович

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри прав людини, міжнародного та європейського права,

Академія адвокатури України

м. Київ, Україна

Створення правової основи для формування цілісної, послідовної та «консолідованої» зовнішньої політики ЄС було одним з ключових завдань Лісабонського договору 2007 р. Окреслена мета мала бути досягнута через забезпечення максимально можливої узгодженості між Спільною зовнішньою та безпековою політикою (далі – СЗБП), що становить міждержавний компонент зовнішньої діяльності ЄС і ґрунтується виключно на положеннях Договору про ЄС (далі – ДЄС), та «наднаціональними» зовнішніми політиками, передбаченими Договором про функціонування ЄС (спільна торговельна політика, співробітництво з питань розвитку, відносини ЄС з іншими міжнародними організаціями).

Після набуття чинності Лісабонським договором 2007 р. положення щодо СЗБП залишилися «ізольованими» у Розділі V ДЄС у редакції Лісабонського договору 2007 р. (далі – ДЄС-Л), оскільки решта положень щодо зовнішньої діяльності ЄС містяться у Частині 5 Договору про функціонування ЄС (далі – ДФЄС). Відповідно до ч. 1 ст. 24 ДЄС-Л компетенція ЄС з питань СЗБП, яка і надалі формується та реалізується за особливими правилами і процедурами, охоплює всі сфери зовнішньої політики та безпеки ЄС. Скасування Лісабонським договором 2007 р. опорної (піларної) структури ЄС призвело до